

Esdrás Pap és Törvény-tudó olvasta a' Törvénynek Köny-
 lép firt. Néhémiás pedig, Esdrás és a' Léviták azt mon-
 tságnek: *A' ti Uratoknak Istenteknek fent napja ez, ne ke-
 jatok.* 7. 9. Méltán szabadhatom én ezt a' mi *Materiankra*
 k az Istennek Törvényét, melyet a' mi első Szüléinknek
 lyet az Ember fel-bontott, és így Istentől el-fakadott,
 n Ember sirjon. De minthogy az Isten az Embert abban
 n hagyta; hanem a' Kegyelemre fel-vette, 's *publicálta:*
magva rontja-meg a' Kigyónak fejét. Én-is ezt mondom
 atoknak Istenteknek fent napja ez, *ne keséregjetez és ne sir-*
inös Embernek soha kedvesebb Evangyélioma, örvende-
 nem volt. Ezt mondjátok hát ti-is: *Én meg-hallgatom*
mert kétség nélkül fól békefséget az ő népének, hogy vikfa
ndságra. 'Sólt. 85: 9. Ezt a' békefséget *publicálja* Isten
 a' Letzkében, melly a' Kegyelemnek, avagy az Isten-
 nek Szövetsége. Mert minekutánna a' bűn által a' Tse-
 etsége el-törölterett, és senki a' Törvénynek bé-töltésé-
 gazult, sem meg nem igazúlhat, más útát kellett Isten-
 ber' idvezítésére rendelni, egyéb út pedig nem lehetett,
 m' Szövetsége. Mellynek meg-értésére, szemléltük már
 ásnak ellenében tértetett Bajnokok kik légyenek, mind
 artznak fel állítatását; most nézzük-meg annak a' hartz-
 avagy a' tökéletes, mindazáltal véres győzedelmet,
 zókban adattatik-elő: *Az meg-rontja tenéked fejedet, és*
farkát.

M A G Y A R A Z A T:

i-állatnak két-féle magvát találjuk a' Sz. Írásban: Egyik
 z Isten: *Az meg-rontja a' Kigyónak fejét, ez pedig mar-*
 t. E' veleje az egész Evangyliomnak. Világoson meg
 hogy a' Kigyó fejének meg-rontását, nem az Affzony-
 Affzony' Magvának tulajdonítja Isten. Kiváltképen való
 ak a' Krisztus, nem a' Mária.
 Jélus minékünk úgy adattatik-elő mint valamelly erős,
 podó Férjfiú. A' Sátán pedig, mint a' tapodás közben
 o, és az ötöt tapodónak farkát meg-maró Kigyó. A'
 ki-jő, hogy volt a' Jélus Krisztusnak a' Sátánnal nagy

először mit kell értenünk a' Kigyó fejének meg-rontásán?
 leg-kiváltképen való része, mellyben vagyon az életnek

3500
7.265

RÖVID
SUMMAJA

A'
KERESZTYÉN
VALLÁS

Igazságainak és Kötelefségeinek,

mellyet

a' kisdedek' számára készített

FRANTZIA NYELVEN

T. T. SUPERVILLE DÁNIEL,

Rotterodámi Prédikátor;

Magyar nyelvre fordított

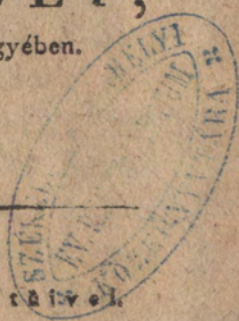
ugyan azon végre

SEBŐK JÓSEF,

Bótsi Prédikátor Aba-Új-Vármegyében.

KASSÁN,
ELLINGER ISTVÁN betáitval.

1812.

Libro V. In. St. Elvira
habetur. Are con.
paratus in compen-
dium sub Reg. Ro-
dolpho. Thiel. Higo
L. ex R. H. H.
Garda

06525

J Ó O L V A S Ó!

Veled tsak három szókat szóllok:

A két első kérdései ezen Kis-Könyvetskének, nintsen a' T. T. Super-ville Dániel Ur munkátskájában, de én szükségesnek ítélvén oda tettem: ellenben a' mit kellett, belőle ki-hagytam; mert ő másutt írt, én pedig itt fordítottam.

2. Tapasztaltam azt, hogy a' mi gyermekeink, kiváltképpen a' Falusi Oskolákból, tsak azokkal a' könyörgésekkel jönnek-ki, az ostor nyelére, az eke szarvára, és a' gu'salyra, a' mellyeket az oskolákban tanulásokhoz képest tanúltak; és így azt kérik mikor a' földet mivelik, fonnak és varnak, a' mit kértek mikor tanúltak, azért olyan reggeli és estvéli könyörgéseket tettem e' kis könyv végére, a' mellyeket minden állapotban lévő ember és aszszony,

férjfi és leány - gyermek, mindenkor el-mondhat. Tettem oda olyan könyörgéseket-is, a' mellyekkel kell könyörögni, mikor ÚRi Szent Vatsorával élünk.

3. Ha rövidnek tetszik ez a' Könyvetske, nyújtsa-meg az okos Tanító, és az értelmes Atya és Anya, okos és értelmes magyarázás által. Nem-is lehet mindent, még nagy könyvben-is befoglalni, hogy semmi ki-ne maradjon belőle. Elég az, hogy ebben a' kis könyvetskében fel-találtatik a' Keresztyén Vallás Igazságainak és Kötelelségeinek Summája; és én ezt fordítottam leg-inkább a' Falusi Oskolákban tanuló Férjfi és Leány gyermekek hasznára, és azon igyekeztem, hogy rövid lévén, oltsóbb legyen, és a' szegény ember-is meg-szerzhesse gyermekeinek hasznára.

Légyen néked-is Jó Olvasó!
Kegyelem, Áldás, és Béketség az
ISTENTől.

ELSŐ

ELSŐ SZAKASZ.

KÉRDÉS:

Mitsoda a' Vallás közönségesen?

FELELET:

AZ a' kötelesség, a' melly szerént az ember tartozik az Istent meg-esmérni, és néki úgy szolgálni, a' mint az ő tökéletességeivel, és az ember' természetével meg-egyez; és az által a' maga örök boldogságát munkálkodni.

K. Köteles-e az ember az Isten eránt való Vallásra?

F. Minthogy nem tsak testből, hanem halhatatlan okos Lélekből-is áll, köteles; mert az Isten az ő teremője és meg-tartója, és a' maga boldogságát nem mástól, hanem az Istentől várhatja.

K. Mellyik a' leg első Igazság a' Vallásban?

F. Ez, hogy vagyon Isten.

K. *Mitsoda az Isten?*

F. Az Isten végetlen és leg-tökéltebb Lélek, és minden dolgoknak leg-nagyobb URa.

K. *Lehet-e az Istent látni?*

F. Nem. Soha senki sem látta az Istent. Ján. 1: 18.

K. *Honnét tudod hát hogy vagyon Isten?*

F. Tudom az embereknek meg-egyezéséből; mert nints olly durva Nemzetség, a' melly valami Istent ne esmérne: tudom Lelkem esméretének érzéséből, tudom a' józan okosságból, és a' Szent Írásból.

K. *Mellyik az Istennek igaz esmérete?*

F. Az a' melly minket vezet az ő ditsóít-tetésére, és a' néki való szolgálatra.

K. *Mellyik a' második Igazság, a' mellyen fundáltatik a' Vallás?*

F. A' Léleknek halhatatlansága.

K. *Mit érteffz te azon?*

F. Azt, hogy a' Lélek meg-nem hal a' testtel, hanem meg-marad mind örökké, hogy bódog, vagy bódogtalan légyen, a' szerént a' mint élt ez életben.

K. *Vagyon-e több e' Vallásnál e' Világ-ban?*

F. Igen-is mert nem mindenek egy formán esmérik és tisztelik az Istent.

K. *Mel-*

K. *Mel melyek a' leg-főbb Vallások e' Világon?*

F. A' Pogányoké, a' Sidóké, a' Törököké, és a' Keresztyéneké.

K. *Egy formán jók-e ezek a' Vallások?*

F. Nem; mert a' Keresztyén Vallás leg-tökéltebben meg-tanít minket az Istennek ditsőítésére, a' mi meg-szenteltetésünkre, és az idvezülhetésnek módjára.

K. *Mitsoda a' Keresztyén Vallás.*

F. Annak az Istennek igaz esmérete és a' néki való helyes szolgálát, a' ki magát az emberekkel a' maga fija által meg-esmértette.

K. *Hol találod-fel ezt a' Keresztyén Vallást?*

F. A' Szent könyvben, a' mellyet mi Bibliának vagy Szent Írásnak mondunk?

MÁSODIK SZAKASZ.

K. *Mi a' Biblia?*

F. **A**z Isten' Lelkétől diktáltatott Írás, a' melly minket az idvességre bőltséské tészén a' Jésus Kristusban való hit által.
2 Tim. 3: 15.

K. *Honnét tudod hogy ez a' könyv az Isten-től származott?*

F. Tudom a' minden Keresztyéneknek még-

meg-egyezéséből, a' benne lévő jelekből, és annak munkásságából.

K. *Mel melyek a' kiváltképpen való jelek a' Szent Írásban, mel melyekből tudod, hogy az Istentől származott?*

F. Mind azok, a' mel melyek az Ó és Új Testamentomban bé-foglaltatnak; a' jövedöléseknek bé-tel lyesedések, a' méltóságos titkok, és annak a' Vallásnak betses és drága volta, a' mel melyre minket tanít; mind azok nem mástól hanem az Istentől származnak.

K. *Mel melyek azok a' munkásságok, a' mel melyeket mi bennünk a' Szent-Írás véghez víszen?*

F. Az minket meg-világosít, meg-szentel, vígasztal, és bizonyosokká téssen az örök élet felől.

K. *Híszed-e hogy a' Szent Írás tökéletes?*

F. Híszem, hogy mind magában foglalja azt, mit hinni és tselekedni tartozunk az idvességre.

K. *Világos-e a' Szent-Írás?*

F. Igen-is; úgy hogy minden okos és figyelmetes ember meg-tanúlhatja abból azt, a' mi szükséges az hitre és a' kegyességre.

K. *Köteles minden ember olvasni és tanulni a' Szent-Írást.*

F. Igen-is: mert azt mondja a' Krisztus: Visgáljátok az Írásokat; mert néktek azokban örök életetek vagyon, és azok én róla n résznek tanúbizonyságot. Jan. 5. 39.

K. *Mit*

K. *Mit kell tselekedni, hogy az ember jól olvassa és tanulja a' Szent Írást?*

F. Szeretni kell az igazságot, és a' kegyességet, és kérni kell az Istent, hogy a' maga Szent Lelke által minket segéljen.

HARMADIK SZAKASZ.

K. *Mit kell nekünk tudni az Istenről?*

F. **H**ogy ő természetében egy, a' ki bír minden tökéletességekkel: és hogy három személyek vagynak az egy Isteni valóságban.

K. *Hogy tudod azt, hogy csak egy Isten legyen?*

F. Mert csak egy lehet a' leg-főbb valóság, kettő, vagy három nem lehet: de azt mondja Szent Pál - is, hogy egy az Isten. *Éfés. 4: 6.*

K. *Melleyek azok a' tökéletességek, a' mellyeket a' Szent-Írás tulajdonít a' Istennek?*

F. Szentség, Mindenhatóság, Böltesség, Jóság, Igazság, Mindentudóság 's a' t.

K. *Honnét tudod, hogy három személyek vagynak ez egy Istenségben?*

F. Hárman vagynak a' kik bizonyyságot tésznek az égben, az Atya, az Ige, és a' Szent Lélek, és ez három egy. *1 Ján. 5: 7.* és a' Jésus Krisztus ezt mondotta: Mennyezekel, tanítsatok minden népeket, meg-keresztel-

telvén Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek nevében. *Mát. 28: 19.*

K. *Mellyik az Istennek első Munkája?*

F. E' világnak teremtetése.

K. *Mennyi idő alatt teremtetette az Isten e Világot?*

F. Hat napok alatt.

K. *Ki által teremtetette?*

F. A' maga Fija, és Szent Lelke által.

K. *Melleyek az Istennek leg-nemesebb terem-
tési?*

F. Az Angyalok, és az emberek.

K. *Hány-féle Angyalok vágynak?*

F. Két-félék: Jók és gonoszok.

K. *Kitsodák a' jó Angyalok?*

F. Azok, a' kik meg-maradtak az ő tisztaságokban, a' kik az Istennek királyi széke körül állanak, és az ő parantsolatit véghez viszik.

K. *Kitsodák a' gonosz Angyalok?*

F. Az ördög, és az ő Angyali, a' kik meg-nem tartották az ő eredeteket, és a' kiket az Isten pokolra taszított.

K. *Vagyon-e az Istennek gondja erre a' Világra, melyet teremtetett?*

F. Igen-is; ő tart minden dolgokat, azt ő hatalmas beszéde által; ő tart ő igazga; minden teremtetett állatokat és dolgokat úgy hogy semmi sem lesz e' Világban a' ő akaratja nélkül.

NEGYEDIK SZAKASZ.

*M*elleyik napon teremtetett az ember?
F. Az hatodikon.

K. *Ki volt az első ember?*

F. Ádám.

K. *Miből formáltatott Ádám?*

F. Testből és Lélekből.

K. *Miből lett az ő teste?*

F. Földből.

K. *Hát a' Lelke abból lett-e?*

F. Nem; hanem az Isten adott az ő testébe élő és halhatatlan Lelket.

K. *Ki volt az első Aszszony?*

F. Éva, a' kit az Isten formált az Ádám' oldala tsontjából, midőn aludott.

K. *Mitsoda állapotban teremtette az Isten e' két személyeket?*

F. Ártatlanságban és egyenességben; a' maga képére teremtette őket.

K. *Miben állott az Isten képe ő benne?*

F. Az emberi Léleknek méltóságában, a' teremtetett állatokon való uralkodásban, és kiváltképpen az igazságban és Szentségben.

K. *Hová helyeztette az Isten Ádámot és Évát?*

F. Az Éden kertben.

K. *Mitsoda törvényt adott az Isten nekik?*

F. Adta a' természet törvényét, és egy különös parantsolatot, a' mellyben tilalmazza, hogy ne egyenek a' jónak és gonosznak tudásának fájának gyümölcseiből.

K. *Nem hágták-e által ezt a' parantsolatot?*

F. Által-hágták; mert a' Sátán el-tsabitotta Evát, Eva pedig Adámot.

K. *Mi volt az ő bűnöknek büntetése?*

F. Minden ő maradékaikkal együtt, fájdalom, gyalázat, nyomorúság, átok, és halál alá vették.

ÖTÖDIK SZAKASZ.

K. *Mitsoda a' bűn?*

F. **B**űn minden gondolat, beszéd és tselekedet, a' melly az Isten akaratjával, és a' nekünk adattatott törvényjeivel ellenkezik.

K. *Bűnösök-e minden emberek?*

F. Igen-is, mindjárt az ő fogantatásoktól fogva: mert bűnös vérből lesznek, és az ő gondolatjok mindenkor csak gonosz.

K. *Hogy neveztetik az a' bűn, mellyben az emberek születtetnek?*

F. Eredendő bűnnek mondatik; mert az mindjárt velünk kezdődik.

K. *Hat-*

K. *Hát az a' bűn hogy neveztetik, a' mellyet tselekefszünk már az okofsággal elven?*

F. Tselekedet szerént való bűnnek; mert már mi azt tselekeszszük, gondolatinkkal, beszédinkkel, és külső magunk viselésével.

K. *Mit édemel a' bűn?*

F. Halált, a' bűnnek a' 'Sóldja a' halál. Róm. 6 : 2.

K. *Hány féle halál vagyon?*

F. Három - féle: lelki, testi, és örökkévaló halál.

K. *Mitsoda a' lelki halál?*

F. A' mi természetünknek belső romlott volta, melly miatt meg-hóltak vagyunk a' bűnökben. Éfés. 2 : 5.

F. *Mitsoda az testi halál?*

F. A' léleknek a' testől való el-válása.

K. *Mitsoda az örökké való halál?*

F. Az a' büntetés, a' mellyet a' gonoszok szenvednek pokolban.

K. *Alája vagynak-e az emberek vettelve a' bűn által ezen három rendbeli haláloknak?*

F. Igen - is?

K. *De mellyik már ezek közzül tulajdonképpen a' bűnnek büntetése?*

F. Az idő szerént és örökkévaló halál egyetemben.

K. *Hogy találhatunk mi orvosságot a' bűn és az halál ellen?*

F. Az Istennek kegyelmében, a' mi Urunk Jézus Krisztus által, a' mi Meg-váltónk által.

HATODIK SZAKASZ.

K. *Mellyik volt a' leg-első ígért a' Meg-váltó felől?*

F. **A**z a' mellyet tett az Isten Ádámnak a' bűnben való esés után: az Aszszonyi állatunk magva meg-rontja a' kígyónak fejét. 1 Mós. 3: 15.

K. *Kinek újította-meg az Isten különösen ezt az ígértet?*

F. Ábrahámnak, a' kinek azt mondotta: Te benned áldatnak-meg a' földnek minden nemzetségei. 1 Mós. 22: 18.

K. *Hát másoknak nem erősítette-meg az Isten ezen ígértet az Ó Testamentomban?*

F. Meg-erősítette sokaknak, a' mellyet azért tselekedett, hogy azok hitekben és reménységekben erősebbek légyenek.

K. *El jött - é már a' Meg-váltó?*

F. Igen-is: minekutánna el-jött a' tellyes idő, el-küldötte az Isten a' maga Fiját, a' ki Asszonyi állattól születtetett, és a' törvény alá adta magát. Gál. 4: 4.

K. *Kitsoda ez a' Meg-váltó?*

F. A' Jésus Krisztus az Istennek Fija, a' ki igaz Isten, és igaz ember egy személyben.

K. *Honnét tudod hogy a' Jésus Krisztus igaz Isten?*

F. Onnét, hogy a' Szent-Írás őtet nevezi Istennek, és néki tulajdonítja mind azokat a'
mun-

munkákat, tökéletességeket, és tiszteletet, a' mellyek egyedül az Istenéi.

K. *Hát kell é nekünk ő benne hinni, őtet segítségül hinni és imádni?*

F. Igen-is: a' kik tisztelik az Atyát, tiszteljék a' Fijút-is. Ján. 5: 13.

K. *Ha a' Krisztus igaz Isten, hogy lehet egyszer'smind igaz ember-is?*

F. Úgy vagyon, a' ki Isten volt öröktől fogva, emberre lett, az időben a' mi idvességünkre. Az Ige testé lett és lakozott mi közöttünk. Ján. 1: 14.

K. *Miért kellett néki Istennek és embernek lenni?*

F. Azért, hogy mint ember meg-halhasson, és mint Isten az halált meg-győzhesse.

HETEDIK SZAKASZ.

K. *Hogy született a' Jésus Krisztus?*

F. **S**zent Lélektől fogantatott, és Szűz Máriától születetett.

K. *Miért kellett a' Jésus Krisztusnak Szent Lélektől fogantatni?*

F. Azért, hogy ne légyen részese az erendő bűnnek.

K. *Meg-volt - é az jövendőltetve hogy a' Mefsiás Szűztől fog születetni?*

F. Igen-is; Ésaiás azt mondotta: Imé egy

Szűz fogad az ő méhében; és szül Fiját, és az neveztetik Immánuelnek, az az, mi velünk Isten. *Ésa. 2: 14.*

K. *Hol született az ÚR Jésus Krisztus?*

F. Bethlehemben egy Istállóban.

K. *Kik mentek a' született Jésus imádására?*

F. A' Pásztorok és a' Böltsek.

K. *Mit tézzen ez a' név Jésus?*

F. Tészen Meg - szabadítót?

K. *Mit jelent ez a' név Krisztus?*

F. Istennek Kennettét.

K. *Miért adatott ez a' mi Meg-váltónknak?*

F. Azért; mert ő az, a' kit az Isten felszentelt a' maga Lelke által, hogy lenne a' mi közben - járónk.

K. *Kiket szenteltek fel és kiket kentek meg a' törvény alatt?*

F. A' Királyokat, Papokat, és Prófétákat.

K. *Hát a' Jésus Prófétánk - é nekünk?*

F. Igen-is: Ő az, a' ki felől azt ígérte Móses: Prófétát támaszt az Isten tinéktek, mint engemet, azt halgassátok. *5. Mós. 18: 15.*

K. *Mit tselekedett a' Jésus mint a' mi Prófétánk?*

F. Tanított minket az Isten' akaratjára, jövendőket mondott, és a' maga tudományját tsuda-tételei és halála által megerősítette.

K. *Hol*

K. *Hol vagyonszó a' Krisztusnak Papságáról?*

F. A' CX-dik Sóltárban: Meg-esküdt az UR, és meg-nem változtatja: Te vagy örökre való Pap Melkisédeknek rendi szerént.

K. *Mit tselekedett a' Jésus Krisztus' mint a' mi Papunk?*

F. Meg-áldozta magát mi érettünk a' keresztfán, azután bé-ment az egekben, hogy ott mi érettünk esedezzen, és onnét áldja-meg a' maga Ekklesiáját.

K. *Hol vagyonszó arról emlékezet, hogy a' Krisztus Királynak kenettetett volna?*

F. A' II-dik 'Sóltárban: Fel-kentem az én Királyomat a' Sionon, az én szentségemnek hegyén.

K. *Melleyek az ő Királyi tselekedetei?*

F. Ezek: hogy a' maga Ekklesiáját megfundálta, és meg-erősítette, azt igazgatja és meg-tartja, meg-bünteti a' maga ellenségeit, és e-jő; hogy meg-ítéljen minden embereket.

NYOLTZADIK SZAKASZ.

K. *Mire kell nekünk közönségesen figyelmeznünk a' Jésus Krisztus életében?*

F. **A**z ő Sz. életére, méltóságos tudományára, és az ő ditsőséges tsudateteleire.

K. *Kötelesek vagyunk-e az ő szentségét követni?*

F. Igen-is: a' ki azt mondja, hogy ő a'

Kristusban vagyon, úgy járjon mint ő járt.
1 Ján. 2: 6.

K. *Mire tzelozott a' Kristusnak minden tudománya?*

F. Az Istennek ditsőségére, az embereknek meg-szenteltetésekre, és örök idvességekre.

K. *Hány állapotjairól kell nekünk a' Kristusnak gondolkoznunk?*

F. Kettőről, az ő meg-aláztatásának, és fel-magasztaltatásának állapotjáról.

K. *Hány részekre osztod a' Kristus meg-aláztatásának állapotját?*

F. Hármakra, a' mellyek közzül első az ő szenvedése, második halála, harmadik el-temettetése.

K. *Miben állott a' Kristusnak szenvedése?*

F. Az ő lelkének gyötrelmeiben, testének fájdalmaiban, az emberektől való gyaláztatásban, és a' törvénynek átkában.

K. *Miért holt meg a' Kristus inkább a' Keresztnek halálával, mint más nemű halállal?*

F. Azért, hogy nekünk annyival inkább meg-mutassa, hogy azt az átkot ő szenvedte-el, a' mellyet mi érdemieltünk; mert ez halál' neme különösen útalatos és átkozott volt a' 'Sidók előtt. Meg-vagyon írva: Átkozott valaki fán függ. Gál. 3: 13.

K. *Miképpen szenvedte a' Kristus azt a' halál' nemét?*

F. Önként, ártatlanul, és békességes türéssel.

K. *Mint*

K. *Mint kell nekünk tartanunk a' Krisztusnak ezen szenvedéseit és halálát?*

F. Mint tökéletes áldozatot, a' mellyel áldozott, hogy minket az Istennel meg-békéltessen, és mint a' mi bűneinknek büntetését, a' mellyet mi értünk szenvedett.

K. *Minthogy a' Krisztus meg-holt mi értünk, mit kell nekünk tselekednünk?*

F. Gyűlölnünk kell a' bűnöket, tsudálnunk kell az Atya és Fijú Istennek erántunk való jóságát; szeretnünk és követnünk kell a' Jésust, a' ki magát adta mi értünk.

K. *Hafznos-e ezt tudni, hogy a' Krisztus eltemettetett a' koporsóban?*

F. Igen-is; mert abból tudjuk, hogy ő bizonynyal meg-holt, és azután igazán fel-támadott,

XI. SZAKASZ.

K. *Hány részei vagynak a' Krisztus felmagasztaltatásának?*

F. **H**árom: az ő fel-támadása, mennyben való menetele; ás az Atyának jobb-jára való ülése.

K. *Szükséges-e azt tudni, hogy a' Krisztus fel-támadott az halálból?*

F. Igen-is; mert az fundamentoma a' mi hitünknek és vallásunknak.

K. *Honnét tudod, hogy a' Krisztus bizonynyal fel-támadott?*

F. Az Apostolok' tanúbizonyosság-tételekből, a' kik az iszonyú szenvedéseikkel és gyalázatos halálokkal-is meg-erősítették.

K. *Miért kellett a' Krisztusnak fel-támadni?*

F. Hogy meg-erősítse a' maga tudományát, hogy meg-mutassa, hogy az ő Istennek Fija, hogy mi bennünk hitet és reménységet támaszson a' mi jövődöbéli fel-támadásunk felől.

K. *A' földön maradott - é a' Krisztus?*

F. Nem, hanem fel-támadása után negyven napokkal fel-ment az egekben az Apostolok látlára.

K. *Miért ment fel az egekben?*

F. Azért, hogy mint Papunk ott esedezzen érettünk, és hogy mint Királyunk uralkodjon minden dolgokon.

K. *Mit tészén az a' mit mondunk az Apostoli Hit' formájában: Őla' mindenható Istennek jobbján?*

F. Azt teszi, hogy az Atya Isten őtet igen fel-magasztalta, mint a' mi közben járónkat, és adott néki olly méltóságot, hogy e' Világot és az Ekklesiát igazgassa.

K. *A' Jésus Krisztusnak az égben kell é mind örökké maradni?*

F. Nem; mert el-jő az utolsó napon, hogy meg-ítélje mind az élőket, mind a' megholtakat.

K. *Hát lesz-e utolsó ítélet?*

F. Az a' mi keresztyén hitünknek egy fund-

da-

damentomos Tzikkelye. Az Isten rendelt egy napot, a' mellyen meg-ítéli e' vilagot a' Férj-sű által a' kit arra rendelt. *Tsel. 17: 31.*

K. *Mit értessz az élőkön és meg-hóltakon, a' kiket az ÚR meg-fog ítélni?*

F. Érték közönségesen minden embereket, mind azokat, a' kik még akkor élnek, mind azokat a' kik meg-hóltak, és fel-támasztatnak.

K. *Hogy fogja azokat meg-ítélni?*

F. Kit kit a' maga tselekedete szerint.

K. *Mitsoda különbség lesz az akkor a' jók és gonoszok között?*

F. Az igazak el-mennek az örök életre; a' gonoszok pedig az örök büntetésekre.

K. *Mit kell nekünk tselekedni erre az utolsó ítéletre nézve?*

F. Úgy éljünk, hogy azok között lehessünk, a' kiket az ÚR jobb keze felől fog állítani; és a' Mennyei Paraditsomba magával be-fog vinni.

TIZEDIK SZAKASZ.

K. *Szükséges-e hinni a' Szent Lélekben?*

F. Igen-is: mert meg-kereszteltettünk az ő nevében.

K. *Mitsoda a' Szent Lelek?*

F. Isteni személy, különböző az Atyától és a' Fiútól, a' ki származik mind kettőtől.

K. *Honnet tudod, hogy a' Sz. Lélek Isteni személy legyen?*

F. Onnet, hogy az Isteni munkák és tökéletességek néki tulajdoníttatnak a' Szent Írásban, és mi mondattatunk az Isten' Templomának, a' kikben a' Szent Lélek lakozik.

1 Kór. 3: 16.

K. *Honnet tudod, hogy a' Szent Lélek különböző személy legyen az Atyától és a' Fijútól?*

F. Mert különösen vagyok róla emlékezet, mind a' Krisztus meg-szenteltetésének históriájában, mint a' mi meg-keresztelésünknek formájában, mint más sok helyeken.

K. *Mellyek a' Szent Lélek' ajándékai?*

F. Azok két félek, vagy rend-kivül valók, minéműek voltak a' tsuda-tételek a' Keresztyénségnek elein', vagy rend szerént valók a' mellyek vagynak és lesznek az Ekklesiában.

K. *Mellyek a' Szent Léleknek rend szerént való ajándékai?*

F. Azok, a' mellyeket gyakorol a' választottaknak meg-térítésében; ilyenek a' bűnön való bánat, az hit, a' meg-szenteltetés a' reménység, az öröm, a' békeség, és az idvesség felől való bizodalom?

K. *Hát az ember nem hihet, és nem térhet meg magától és a' maga ereje által?*

F. Nem; mert a' bűnben való esés után szükségünk vagyon a' Szent Lélek' kegyelmé-

mére, hogy bé-végyük az Isten' beszédét,
és engedelmeskedjünk az ő parantsolatinak.

K. *Mitsoda az Ekklésia?*

F. Az az Híveknek Társasága, a' kik
hisznek az UR Jésus Krisztusban.

K. *Kitsoda a' közönséges Ekklésiának feje?*

F. A' mi Urunk Jésus Kristus, a' kit az
Isten tett mindenek felett az Ekklésiának
fejévé. *Éfes. 1: 22.*

XI. SZAKASZ.

K. *Mel melyek azok a' kiváltképpen való ke-
gyelmek, a' mellyeket az Isten ígért
a' maga Ekklésiájának?*

F. **A'** bűnöknek bocsánatja, a' testnek
fel-támadása és az örök élet.

K. *Mitsoda a' bűnöknek bocsánatja?*

F. Az az engedelem, a' mellyel vagy on
az Isten a' Jésusnak szerelméért, Mind a-
zokhoz a' bűnösökhöz, a' kik hisznek és
meg-térnek.

K. *Ki bocsátja meg a' bűnöket?*

F. Az Isten. Kitsoda bocsáthatja meg
a' bűnöket, hanem csak egyedül az Isten.
Márk. 2: 7.

K. *Meg bocsátván az Isten a' bűnöket, ad-e
nékünk just az örök élethez?*

F. Igen-is; és az az, a' mit nevezünk
meg-igazításnak.

K. *Mi annak fundamentoma?*

F. A' mi URunk Jésus Krístusnak érdeme.

K. *Miképpen tétezzük azt magunkévá?*

F. Az hit által, a' mellyet követ a' megtérés.

K. *Mit kíván az Isten mi tőlünk, meg bocsátván a' mi bűneinket?*

F. Hogy néki szolgáljunk szentségben és igazságban, életünknek minden napjaiban.

K. *Mit érteffz a' testnek fel-támadásán?*

F. Hogy a' mi testeink a' földből az utolsó napon fel-támadnak, és egyesülnek azon lélekkel, a' mellyel az éleiben egyesítettetek.

K. *Min fundálod ezt a' testnek fel-támadását?*

F. Az Istennek ígéretein, és igazságán, a' már fel-támadott embereknek példájokon, és kiváltképpen a' Krístusnak fel-támadásán.

K. *Fel-támadnak-e minden holtak?*

F. Igen-is. A' kik jót tselekedtenek fel-támadnak az életnek fel-támadására; a' kik gonoszt tselekedtek, fel-támadnak a' kárhozatra. Ján. 5: 29.

K. *Ezzel a' testtel támadnak-e fel: a' mellyel most bírunk?*

F. Ezzel a' testtel valóságra nézve: de a' minéműségei meg-fognak változtattatni.

K. *Mitsoda az örök élet?*

F. Az a' tökéletes bódogság, a' mellyel él-

élnék az Hívek, mind lelkiekre, mind testiekre nézve az égben.

K. *Ki érdemlette és ígérte ezt minékünk?*

F. A' Jésus Kríftus, a' ki halált szenvedett, hogy azt nekünk meg-szerezhesse, és a' ki az életet és halhatatlanságot világosságra hozta az Évangyéliom által. 2. Tim. 1: 10.

K. *Ígérhetik-e minden emberek magoknak azt az örök életet?*

F. Nem, hanem csak azok a' kik tselekeszik az Istennek akaratját, a' Kríftus csak azoknak érdemlette az idvességet, a' kik néki engedelmeskednek. 'Sid. 5: 9.

K. *Mitsodás állapotjok lessz a' hitetleneknek az utolsó ítélet után?*

F. El - mennek az örök veszedelemre. Mát. 25: 46.

XII. SZAKASZ.

K. *Mel melyek azok a' kötelefségek a' mel melyeket a' Vallás meg-kíván mi tőlünk?*

F. **A**zok két félek: közönségesek, és különösek.

K. *Mel melyek a' közönségesek a' mel melyeket az Isten parantsol minékünk?*

F. Azokat öt részekre lehet osztanunk: az Hit, a' meg-térés, az engedelmesség, a' könyörgés, és az háládatosság.

K. *Mitsoda az hit a' Vallás dolgában?*

F. A' ki-jelentett igazság felől való meggyőztetés, a' melly fundáltatik az Istennek tanú bizonyság tételen, a' ki nem hazudhat, és minket meg-nem tsalhat.

K. *Mitsoda az idvezítő hit különösen?*

F. Az a' felől való erős meggyőztetés, hogy a' Jésus Krisztus el-jött e' világra, hogy minket idvezítsen, t. i. hogy mi hidjunk ő benne, bűneinket meg-bánjuk, és az ő érdeméhez és kegyelméhez folyamodjunk.

K. *Melleyek igaz jelei ez hitnek?*

F. Az újjá születés, és a' szent élet.

K. *Miképpen támad mi bennünk az igaz hit?*

F. Az Isten' beszéde és az az ő Szent Lelkének kegyelme által.

K. *Mitsoda a' meg-térés?*

F. A' mi bűneinket való szívbéli bánat, a' melly arra indít, hogy azokat el-hagyjuk, és jövendőben szentül éljünk.

K. *Hány része vagyon az igaz meg-térésnek?*

F. Kettő; a' bűnöktől való meg-szűnés és a' jóságos tselekedetnek gyakorlása. Szűnjetek-meg a' gonosztól, és tanuljatok jót tselekedni. *Ésa. 1: 16, 17.*

K. *Mit kell hát az embernek tselekedni, hogy igazán meg-térjen?*

F. Meg-kell a' bűnöket esmérni, azokon szomorkodni, az Istennek meg-vallani, és azokat valójában el-hagyni.

K. *Szük.*

K. *Szükséges-e minékünk az Istennek kegyelme az igaz meg-térésre.*

F. Igen-is; azt kell mondanunk Szent Dáviddal: óh Isten teremts bennem tiszta szívet, és az erős lelket újítsd-meg én bennem. 'Sólt. 51: 12.

K. *Mire köteles a' meg-tért hívő ember?*

F. Az Istenhez való engedelmességre, és a' jóságos tselekedeteknek gyakorlására.

K. *Mit érteffz a' jóságos tselekedeteken?*

F. Mind azokat a' gondolatait, beszédeit és tselekedeteit az embereknek, a' mellyek az Isten' akaratjával meg-egyeznek.

K. *Mikor jók a' mi tselekedeteink?*

F. Akkor mikor az Isten' beszéde szerint lesznek, és az ő ditsőségére tzeložnak.

K. *Mellyek a' rossz tselekedetek?*

F. Azok, a' mellyek ellenkeznek a' lelki-esmérettel, az Isten törvénnnyével és az ő ditsőségével.

K. *Szükséges-e jót tselekedni?*

F. Igen-is: mert az Isten parantsolja; a' jó tselekedetek útja az idvességnek, és jele az igaz hitnek. Azok az Isten' ditsőségére és a' mi felebarátunk' építtetésére valók; és az utolsó napon meg-fizet az Isten' kinek-kinek az ő tselekedete szerint.

K. *Szük-*

K. Szükséges-e minékünk az Istennek kegyelme a' jóságos tselekedeteknek gyakorlására?

F. Igen-is. Az Isten az, a' ki azt tselekeszi mi bennünk, hogy mind akarjuk, mind véghez vigyük a' jót. *Fil. 2. 13.*

K. A' mi jó tselekedeteink tökéletesek-e?

F. Nem; mert mindenkor vagyon mi bennünk bűn, és a' leg-jobb tselekedeteinkben-is hiba vagyon.

XIII. SZAKASZ.

K. Mellyek a' Keresztyén Vallásnak különös kötelekségei?

F. **A**z Isten eránt való kegyesség; felebarátink eránt való Igazság, és szeretet, és a' magunk eránt való mértéktettség.

K. Hol találjuk-fel a' mi Istenünk és felebarátink eránt való kötelekségeinknek Summáját?

F. Az Isten' törvényében, a' mellyet Tízparantsoltnak nevezünk.

K. Hol osztatnak-el azok abban a' törvényben?

F. Az Isten maga el-osztotta két táblákra, a' mellyek közzül az elsőbbon vagyon az Isten eránt, az utólsóbbon pedig felebarátink eránt való kötelekségünk.

K. Mit

K. *Mit tilt az első Parantsolatban?*

F. Hogy egynél több Istent ne tartsunk, és ne tiszteljünk.

K. *Mit tilt a másodikban?*

F. Hogy az Istent semmi képpel ki ne formáljuk, sem a teremtetett állatokat és dolgokat ki ne fessük a végre, hogy azokat vallásbéli tisztelettel tiszteljük.

K. *Mit tilt-meg a harmadik Parantsolat?*

F. Hogy az Isten' nevét fel-ne végyük az hamis esküvésben, káromkodásban, átkozódásban, és szükségtelen esküvésben.

K. *Mit kíván tőlünk a negyedik Parantsolat?*

F. Hogy a' mi rend-szerént való munkáinkat abban hagyjuk, hogy az Istennek egy napot szenteljünk, a' Szent Gyűlések, az imádság, és az Isten beszédének olvasása és hallgatása által.

K. *Mellyik a' nyugalomnak napja?*

F. A' 'Sidóknak volt a' Szombat; nekünk pedig Keresztyéneknek UR napja, vagy a' Vasárnap.

K. *Mit kíván tőlünk az ötödik Parantsolat?*

F. Hogy szeressük és tiszteljük a' mi Atyáinkat, Anyáinkat, és minden nálunknál fellyebb valókat.

K. *Mit tilt az hatodik Parantsolat?*

F. A' gyilkosságot, gyűlölséget, haragot, és a' boszszú-álásnak kívánságát.

K. *Mit*

K. *Mit kárhoztat Isten a' hetedik Parantsolatban?*

F. Az házasság rontást, paráznaságot, és mind azt, valami erre a' bűnre szolgál.

K. *Mit tilt-meg a' nyóltzadikban?*

F. A' lopást, és minden gonosz módokat, a' mellyeken a' mások javát el-veszik.

K. *Mit tilalmaz Isten a' kilentzedik Parantsolatban?*

F. Az hamis tanú-bizonyság-tételt, az hamis vádolást, és az hazugságot.

K. *Mi foglaltatik a' tizedik Parantsolatban?*

F. Tiltatik abban a' belső kivánság, mind azok eránt, a' mellyekkel bír a' mi felebarátunk.

K. *Mitsoda közönséges tzélja az Isten törvényének?*

F. Hogy szeressük az Istent, és a' mi felebarátinkat.

K. *Hogy kell nekünk az Istent szeretni?*

F. Minden dolgok felett.

K. *Mitsoda meg esmértető jele az Isten'szeretetének?*

F. Az ő parantsolatihoz való engedelmesség.

K. *Hogy kell szeretni felebarátinkat?*

F. Úgy mint mi magunkat,

K. *Mit értesz a' te felebaráton?*

F. Minden embereket, még ellenségeinket-is.

K. *Hogy*

K. *Hogy kell nekünk azokat szeretni?*

F. Tselekedettel, és valósággal. 1 Ján. 3: 18.

K. *Mit téssen az?*

F. Azt: hogy a' mi szeretetünket tselekedettel bizonyítsuk-meg: tanítsuk őket, engedjünk-meg nekik, javainkból segítsük, és nyomorúságainkban vigasztaljuk.

XIV. SZAKASZ.

K. *Melleyek azok a' kiváltképpen való kötelességek, a' mellyekkel tartozunk mi magunknak?*

F. **E'** Világnak való ellen mondás, az alázatosság, a' mértékletesség, és a' nyorúságokban való békességes tűrés.

K. *Mit téssen e' Világnak ellene mondani?*

F. Annyit téssen, mint ellene mondani azoknak a' bűnöknek, és gyönyörűségeknek, a' mellyek uralkodnak e' Világban.

K. *Mit téssen még továbbá?*

F. Annyit-is téssen, mint a' lelki és mennyei jókat e' Világnak minden javainál fellyebb betsülni, és ezektől a' mennyekiekért meg-válni.

K. *Mitsoda az alázatosság?*

F. Az olyan jóságos tselekedet, a' melly meg-tanít minket arra, hogy a' bennünk lévő kevélységet le-rontsuk; magunkat az Isten és az emberek előtt meg-alázzuk,

mind-

tudván a' mi semmiségünket, gyengeségünket és a' romlottságunkat.

K. *Mit érteszsz a' mértékletességen?*

F. Olyan jóságos tselekedetet, a' melly mérsékli a' mi gyönyörűségünket és a' melly el-távoztatja velünk a' tisztátalanságot, és az ételben és italban való tobzódást.

K. *Mitsoda a' bekefséges türés?*

F. Az a' léleknek tsendessége, a' melly azt tselekeszi bennünk, hogy azokat a' gonoszokat a' mellyeket az Isten reánk botsát, vagy az ördög és a' rossz emberek által reánk botsáttat, zúgolódás nélkül el-szenvedjük.

K. *Hát hasznosok-énékünk a' nyomorúságok?*

F. Ugy vagyon; mert azok el-vonnak minket a' bűnöktől, azok esmértetik-meg velünk e' Világnak hijában valóságát, és azok indítanak arra minket, hogy az Istenhez könyörgésünk által folyamodjunk.

K. *A' könyörgés szükséges köteletségünk-e?*

F. Igen-is, mert a' Szent-Írásban nekünk parantsoltatik; az olyan tisztelet, a' mellyel az Istennek tartozunk, és olyan mód, a' melly által minden szükséges jókat megnyerhetünk.

K. *Kihez nyújsz a' te könyörgésedet?*

F. Az Istenhez, a' ki azt mondotta: Hívj segítségül engemet, a' ki meg-látja a' szívedet, és segíthet minket.

K. Ki

K. *Ki nevében kell könyörögni?*

F. A' Jésus Krisztus' nevében és érdemében, a' ki azt mondotta: Valamit kértek az Atyától az én nevemben, meg-adja ti-néktek. *Ján. 16.*

K. *Kikért kell könyörögni?*

F. Nem tsak magunkért, hanem minden emberekért-is, még a' mi ellenséginkért-is.

K. *Mitsoda nyelven kell az Istennek könyörögni?*

F. Ollyan nyelven, a' mellyet ért a' könyörgő személy, és azok-is, a' kik véle könyörögnek.

K. *Elég-e néhánykor tsak szívvel könyörögni, minden szó és hang nélkül?*

F. Igen-is, mert az Isten tudja a' mi gondolatinkat: de sokszor jó és szükséges szá-jainkat-is meg-nyitni az Isten' dítiséretire. Azért mondotta Szent Dávid: Hittem, azért szállottam. *'Sólt. 116: 10.*

XV. SZAKASZ.

K. *Hagyott-e nekünk a' Jésus formául valamely tökéletes imádságot?*

F. Igen-is, a' mellyet mi nevezünk Úri Imádságnak, vagy az ÚR Imádságának.

K. *Hogy*

K. *Hogy kezdődik az?*

F. Ilyen elől-járó beszéddel: Mi Atyánk! ki vagy a' mennyekben.

K. *Miért nevezed te az Istent Atyádnak?*

F. Hogy meg-bizonyítsam az ő benne való bizodalमत, és az erántam való szeretetre indítsam.

K. *Miképpen Atyád néked az Isten?*

F. A' teremtésre, újjá-születésre, és a' Jésus Krisztusban fijúvá való fogadtatásra nézve.

K. *Miért mondod azt: Ki vagy a' mennyekben?*

F. Hogy jelentsem, hogy az Istent illendőképpen tisztetem, és szívemet e' földtől el-vonván az Istenhez az égre fel-emelem.

K. *Hány kérések vagynak az Úri Imádságban?*

F. Hát; mellyek közzül az három elsőb-bek néznek kiváltképpen az Isten' dítősé-gére, az három utolsóbbak pedig a' mi hasznunkra.

K. *Mit érteffz te akkor, mikor azt mondod: Szentelteffék-meg a' te neved?*

F. Akkor azt kívánom, hogy az Isten esmérteffék-meg, és tisztelteffék-meg, minden emberektől; kiváltképpen pedig én tölem-is.

K. *Mitsoda értelme a' második kérésnek, a' melly így vagyon: Jöjjön-el a' te Országod?*

F. Mi-

F. Mikor azt mondjuk, akkor azt kérjük, hogy az Isten terjeszsze - el a' maga Evangyéliómát az egész földön, a' maga kegyelmét állítsa-fel a' mi szíveinkben, és hogy a' Jéhus Krisztus jöjjön-el a' ditsőségnek Országával, azt fel-állítani.

K. *Mit téfszen ez: Légyen-meg a' te akaratod, mint a' Mennyben, úgy itt e' földön is?*

F. Abban azt kérjük kiváltképpen, hogy adja az Isten minékünk és minden embereknek azt a' kegyelmet, hogy az ő parancsolatinak engedelmeskedjünk, és olyan forrósággal tselekedjük az ő akarattját, mint az Angyalok tselekeszik, a' kik az égben vagynak.

K. *Mit értesz a' mindennapi kenyerén?*

F. Mind azt, valami szükséges minden nap a' mi fenn-tartásunkra.

K. *Miért kéred azt mára?*

F. Azért, hogy elégedjünk-meg a' jelenvalókkal, és távoztassuk - el, a' következő idő eránt való rend kívül való szorgalmatosságot.

K. *Miért kéred azt az Istentől?*

F. Azért; mert minden ő áldásából jó.

K. *Minden emberek kötelesek e' ezt mondani: Botsásd meg a' mi bűncinket?*

F. Igen - is, mert minden emberek bűnösök, és még az Hívekben - is vagyon a' romlottságnak maradványa.

K. *Hogy*

K. *Hogy bocsát-meg az Isten minékünk?*

F. Egészszén, ingyen, igazán, a' Jésus Krisztusnak szeretetéért.

K. *Mit kell tselekednünk a' magunk részéről hogy meg nyerjük ezt a' bűnbocsánatot?*

F. Szükség hinnünk, bűneinken bánkódunk, és felebarátainknak meg-bocsátanunk, minden ellenünk tett vétségeiket.

K. *Hány féle a' kísértet?*

F. Két féle; vagy olyan a' mellyel próbáltatunk, vagy olyan a' mellyel el-tsábítatunk.

K. *Mit kérünk az hatodik kérdésben a' próbáló kísértetre nézve?*

F. Hogy az Isten őrizzen-meg az igen nagy próbáktól, és ne engedje, hogy el-lankadjunk azok alatt, a' mellyeket reánk bocsát.

K. *Kitől származnak a' rossz kísértetek.*

F. Az Ördögtől, e' Világtól, és Magunktól.

K. *Miképen viszen minket az Isten a' kísértetbe?*

F. Nem úgy, hogy ő vinne minket a' bűnökre csak leg-kissebb módon-is; hanem meg-engedi, hogy a' kísértetek rajtunk meg-essenek, és hogy azok alatt el-lankadjunk.

K. *Mit kérünk az el tsábító kísértetre nézve?*

F. Hogy az Isten' ne engedje, hogy igen ki-tétessünk az Ördög, e' Világ, és a' test kísérteteinek; hanem szabadítson-meg ama'

gonosztól, az az a' Sátántól, és erősítsen-
meg a' maga Igéje és Szent Lelke által,
hogy ellent állhassunk az ő minden intsel-
kedéseinek.

K. *Hogy végezed a' te Imádságodat?*

F. Meg-esmérem és meg-vallom, hogy
az Istené az Ország, az Hatalom, és a'
Ditsőség.

K. *Mit téfszen ez a' szó Ámen.*

F. Ugy légyen.

XVI. SZAKASZ.

Elég - é az Istennek imádkozni?

F. Nem; hanem hálákat-is kell adni.

K. *Mitsoda a' hálá-adás?*

F. Az Isten jó-téteményeinek eleven ér-
zése; a' melly arra indít, hogy az Istent
ditsöitsük gondolatinkkal, beszédinkkel;
és tselekedetinkkel.

K. *Mitsoda kötelességünk vagyon még eze-
ken kívül a' Vallásban?*

F. Ez hogy a' Sákramentomokkal éljünk.

K. *Mitsoda a' Sákramentom?*

F. Ollyan Vallásbéli tzeremónia, a' mel-
lyet az Istent rendelt a' végre, hogy az
alatt a' maga lelki kegyelmeit jelentse, és
légyen az ő szövetségének petsétje.

K. *Mel-*

K. *Melleyek voltak az Ó Testamentomi Sákramentumok?*

F. A' környül metélkedés és az Húsvéti Bárány.

K. *Kit metéltek környül?*

F. Minden férfi gyermekeket nyóltzad nappal születések után.

K. *Mire való volt a' környül-metélkedés?*

F. Hogy meg-külömböztessék az Ábrahám' nemzetsége más népektől, és meg-petsételessék az a' szövetség, a' mellyet az Isten kötött ő véle, és meg-erősítették a' Messiás felől tétettetett ígérlet.

K. *Mit jelentett még az továbbá?*

F. Hogy a' régi Hívek tartoznak el-vágni és el-vetni a' bűnöket, a' meg-térés, és a' meg-ígértetett Mesiásban való hit által?

K. *Mi volt az Húsvéti Bárány?*

F. Egy Baránynak meg-áldoztatása, a' mellyet meg-öltek, meg-sütöttek, és meg-ettek az Egyiptomból való meg-szabadításnak emlékezetére.

K. *Mit jelentett még az a' Bárány?*

F. Az példája volt az ÚR Jésus Krístusnak, a' mi Húsvéti Bárányunknak, a' ki meg-áldoztatott mi érettünk.

K. *Melleyek az új Testamentomi Sákramentumok?*

F. A' Kereszttség és az ÚRnak Szent Vatsorája.

K. *Mi-*

K. *Mitsoda a' Keresztség.*

F. Az olyan Tzeremónia, a' mellyben az ember meg-mosattatik vízzel, Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek nevében.

K. *Honnan tudod, hogy a' Krístus szerzette a' Keresztséget?*

F. Szent Máté 28-dik részéből, az holott azt mondotta a' Krístus az ő Tanítványainak: Menjetek-el, tanítsatok minden népet, meg-keresztelvén őket Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek nevében.

K. *Mire való a' Keresztség?*

F. Jele és petsétje a' mi Keresztyénségben való bé-menetelünknek, és azoknak a' két kegyelembéli jótéteményeknek, a' mellyeket a' Krístus közöl mi velünk, a' mellyek a' bűnöknek botsánatja, és a' meg-szenteltetés.

K. *Hogy jelenti a' Keresztség a' bűnöknek botsánatját?*

F. Úgy, hogy az olyan kegyelem, a' mellyet a' Krístus ígért azoknak, a' kik őtet bé-veszik és a' víz a' mellyel meg-mosattatunk, jelenti a' Krístus' vérét, a' melly meg-tisztít minket minden mi bűneinkből. 1 Ján. 1: 7.

K. *Hogy jelenti a' Sákramentom a' meg-szenteltetést?*

F. Ugyan azon az okon: mert a' víz a' mellyel meg-mosattatunk, jelenti a' Szent Lé-

Lélek kegyelmét, a' melly minket megtisztít.

K. *Kiket kell meg - kereszteni?*

F. Mind azokat, a' kik az Ekklesiának egygyességében állnak, már azok akár idős és fel-serdült személyek légyenek, a' kik elhagynak valamelly nem igaz vallást; akár kisdedek, a' kik keresztyén szüléktől születtenek.

K. *Minn fundáltatik a' kisdedeknek megkereszteltetése?*

F. A' közönséges Ekklesiának régi szokásán az Apostoloktól fogva, és azon jussón, a' mellyel bírnak az Isten szövetségének ígéretire nézve; mert ha részek vagyón az Isten szövetségében, miért ne vehetnének-el annak jelét és petsétjét?

K. *Mire kötelez minket a' Keresztség?*

F. Arra, hogy a' Keresztyén Vallásban állhatatosak légyünk, és megtisztítsuk magunkat a' léleknek és a' testnek minden mentskaitól.

XVII. SZAKASZ.

K. *Mitsoda az ÚR Vatsorája?*

F. **A**z egy szent tzeremónia, mellyben a' Keresztyének eszik a' kenyeret, és iszszák a' bort a' Kristus halálának emlékezetére, és annak jelentésére, hogy ők kíván-

vánnak részesi lenni a' Krisztus szenvedésének érdemeinek.

K. *Honnét tudod, hogy a' Jésus azért szerezte az ÚR Vatsoráját, hogy legyen az ő halálának emlékeztetése?*

F. Maga ezt mondotta, mikor azt szerezte: Ezt tselekedjétek az én emlékeztetemre. Luk. 22. Valamennyiszer eszitek a' kenyeret, és isztok ebből a' pohárból; az ÚRnak halálát hirdessétek míglen eljövendő.

K. *Mitsoda hasonlatosság vagyon a' kenyér és a' bor, és a' Krisztus teste és vére között?*

F. A' kenyér és a' bor szolgálnak a' mi testünknek táplálására; úgy a' Krisztus teste és vére, az az: az ő halálának ereje és haszna arra szolgál, hogy a' mi Lelkünk tápláltassék az örök életre.

K. *Miért mondatik a' kenyér és a' bor a' Krisztus testének és vérének.*

F. Azért: mert azoknak petsétjei és megismértető jelei.

K. *Miért törettetik meg a' kenyér, és miért töltetik ki a' bor?*

F. Hogy jelentessék, hogy a' Krisztus' teste megtörettetett mi érettünk, és vére ki-ontott a' mi bűneinknek bocsánatjára.

K. *Mit jelent az ÚR Vatsorájával élőknek tselekedete, a' kik el-vefszik és meg-eszik a' kenyeret, és meg-iszszák a' bort?*

F. Azt

F. Azt jelenti hogy mi magunkra kívánnjuk alkalmaztatni a' Krisztus halálát, akarunk részt venni az ő érdemeiből, és ő véle szoróssan egyesülni.

K. *Hogy egyesülünk mi a' Jésus Kristussal?*

F. A' mi hitünk, és a' Szent Léleknek kegyelme által.

K. *Meg kell-e magunkat próbálnunk, minelőtte az ÚR Vatsorájával elnénk?*

F. Igen-is; azért mondja Szent Pál: Próbálja - meg minden ember önnön magát, mert a' ki méltatlanul eszik a' kenyérből, és iszik a' pohárból, ítéletet eszik és iszik magának, meg-nem betsülván az Úrnak testét és vérét. i Kór. 11: 29.

K. *Miben áll ez a' mi magunk meg-próbálása?*

F. Az igaz meg-visgálásában a' mi szívünknek, és életünknek, t. i. ha vagy-on-é hitünk? bünön való bánatunk? szeretetünk? és más keresztyéni jóságos tselekedetünk? és el-tökéltettük-e mi magunkban, hogy meg-maradjunk az hitben, és a' kegyességben?

K. *Mit kell az embernek tselekedni akkor mikor éppen Uri Vatsorával él?*

F. Figyelmetesen kell gondolkozni a' Krisztusnak háláláról; tsudálni kell az ő szeretetét; és meg-esmervén azért hálákat kell adni.

K. *Mit*

K. Mit kell tselekedni az ÚR Vatsorájával való élés után?

F. Hálákat kell adni az Istennek, meg kell erősödni az ő szövetségében; mert meg kell tartani a' mit néki ígértünk, és naponként elébb keli menni a' kegyességben.

K. Kell é arra igyekezned, hogy elébb menj az esméretben és a' szent életben életednek minden napjaiban?

F. Igen - is. Az Isten azt kívánnya, hogy minden nap nevedjünk a' kegyelemben és a' mi URunk Jésus Kristusnak esméretében. Reménylem, hogy ő vélem ezt a' kegyelmet közli, fohászkodom azért, és arra igyekezem tellyes szívem szerént. Úgy légyen.

V É G E.

Reggeli Könyörgés.

Irgalmas ISTEN! könyörülő kegyelmes Atyám az UR JÉSZUS Krisztusban! hálákat adok néked teljes szívemből, hogy a' múlt éjjel engemet a' te hatalmad által megőriztél minden gonoszok ellen. Kérlek alázatosan, légy mellettem e' máj napon-is a' te óltalmaddal; őrizz meg engemet a' bűnben való eséstől, és minden veszedelmektől. A' te jó Lelked járjon velem egy úton, és vezéreljen az egyenes ösvényen. Igazgassad elmémnek gondolatait, szájamnak szóllásait, és minden tselekedeteimet, hogy azok tzelozzanak egyedül a' te ditsősségedre, magam és felebarátim hasznára és idvefségére. Amen.

Estvéli Könyörgés.

Felséges ISTEN! áldlak tégedet, hogy e' mai napon, mind Lelkemre, mind testemre gondot viseltél, és az estvét érdem meg - engedted. Tudod URam! hogy e' napot sem tölthettem - el sok vétkek nélkül: kérlek, hogy botsássad-meg azokat a' Jéhus tökéletes érdeméért. A' te kezedben ajánlom ez éjjel-is lelke-met, testemet, őrizz-meg minden veszedelemtől engemet; Ha ez éjjel el-jősz Lelkemnek, meg-kérésére, a' te Szent Lelked által tisztíts-meg minden bűnöktől engemet, és a' Jéhus-tól készítettett ditsőségben viteds be Szent Angyalaid által Lelkemet. Ha pedig a' te jó tetfzésedből az hól-napi napot-is el-érem; virrasz-fel jó egétségben és béketségben, hogy akkoron-is tégedet ditsérjelek, és hívatalom szerez való dolgaimat té-gyem,

gyem, a' te ditsőségedre, magam,
és mások hasznára, és épületére.

*ÚR Vatsordája előtt való
Könyörgés.*

ISTENem! ímé hívsz engemet a' te
Sz. Vatsoradra; el-is megyek: de
kérlek tégedet, hogy tselekedd azt
én velem; hogy az én Idvezítőmnek
az UR Jéhus Krisztusnak drágalátos
Szent teste; melly meg-törettetett,
és az ő Sz. Vére, melly ki-ontatta-
tott, mutassa-meg az ő Isteni érejét
én bennem, tselekedjed én bennem,
hogy minthogy az én Jéhusom magát
én érettem adta, én-is magamat egé-
szen ő néki szentelhessem, hogy akár
éljek, akár meg-haljak, mindenkor
az övé légyek. Amen.

Mikor a' kenyeret vészed.

Eletnek kenyere áldott Jéhus! el-
vészem és meg-efzem e' kenye-
ret,

ret, és azzal szorosan eggyesülök: tselekedjed, hogy a' mint én azzal eggyesülök; úgy eggyesülhessek te veled igaz hit által, és te tőled soha el-ne szakadjak.

Mikor a' bort vészted.

Eletnek kút-feje ÚR Jéhus Kristus! adjad, hogy mikor e' bort megiszom: akkor egyszersmind végyek részt a' te Szent Vérednek érdemében, a' melly az én bűneimért-is ki-ontattatott. Ámen.

*Ú R Vatsorája után való
Háld-adás.*

Magasztalom és ditsérem a' te irgalmafságodat óh én Istenem! ezen szeretetedért, a' mellyel most engemet szerettél, midőn engemet a' te szent asztalodhoz méltóztatál. Ímé háládatofságomnak jeléül,
né-

néked adom egészen magamat, de
kérlek egy szersmind tégedet, hogy
mind inkább - inkább szentelj - meg
a' te Szent Lelked által engemet,
hogy mind Lelkemben testemben
ditsőíthesselek tégedet, mind addig
míg el-jutok te hozzád az egekben,
az holott a' már meg - bódogúlt
szentekkel, mind örökké magafz-
talni fogom szent Nevedet.

A M E N.

befedjek meg, de meg nem hal, sőt ha a' farka el-vág
 ha pedig a' feje meg-rontatik, mindjárt meg-hal. A'
 fokott lenni a' mérge, azt őrizi ő. Azonban a' Fő o
 vagyon némelly állatoknak ereje, hatalma. Azért a' Sz
 fok helyen, erő, hatalom, birodalom értettetik. 5 *Mos*.
 Azért itt a' Kigyó fejének meg-rontásán nem tsak imilly
 sértés értettetik, hanem a' Sátán erejének, hatalmána
 el-töröltetése, el-rontatása. Mert ha a' Fő meg-rontati
 élet és az erő. Azt tézi azért ez, hogy, ez az A'azon
 a' Krisztus nem tsak ellenkezik a' Sátánnal, mint a' több
 tetetett mag, hanem egész hatalmát, erejét el-vézi. C
 köttetve az Ördög' magvának meg-rontatása-is; mert h
 tik, a' Test-is elevenségben nem marad. Ezt a' Sz. Irá
 son írja-le. Néholígy: *Azért jelent-meg az Istennek Fia,*
munkáit el-rontsa. 1. Ján. 3: 8. Másuttígy: *El-törölte a*
balátnak birodalma, az az, az Ördögöt. 'Sid. 2: 14. L
 16: 11. Luk. 10: 18. Jel. 12: 9. Ján. 12: 31. Ebben a'
 mében bé vagyon foglalva a' Szenteknek-is győzedelm
 2Kör. 5: 15. Róm. 6: 8. Kol. 1: 24. Róm. 16: 20.

Ez a' Krisztus Jézusnak győzedelme noha tökéletes v
 tal véres volt; mert a' Kigyó-is meg-marta az ő farkát.
 természetű az, hogy akarkinek farka után leleskedjék, 's
 49: 17. *Léfsen a' Dán, mint a' mérges kigyó az úton, mel*
nak farkát, hogy a' rajta ülő hátra esék. A' Krisztusna
 (1.) Az ő Emberi természete. (2.) A' Szentek. A' Kris
 maratztatásán értenek hát 1. Minden üldöztetések,
 mellyeket a' Krisztus az ő meg-aláztatásának idejében a' S
 sőt annakelőtte is. Ide valók a' Sátán' *machinatiói*, mu
 tal meg akarta gátolni a' Krisztus' e' Világra való jövele
 gontarásától fogva való motskoltatása, gyaláztatása, i
 la, a' koporsóban, az Ördögnek árestomában való tartat
 lett a' Krisztus Jézusnak *fenvedni*. Luk. 24: 26. 2. Értet
 is üldöztetések, *fenvedések*, és bűnben való esések.
 Krisztusnak étele és itala e' volt, hogy az ő Mennyei A
 tselekedje; bizony a' Sátánnak-is ez a' kedves tsemegé
 Szentek közzül nagy vétékben ejthet, sőt, valamint he
 gyon Mennyben egy meg-térő bűnösön, úgy a' Pokolban eg
 nek újobban bűnben való esésén. Így mondja ezt a' Sz
 tiellenségek a' Sátán mint az ördög prófétán kéllvel tár

90